05/03/2022

Η θέση της γυναίκας στην Εκκλησία

/ Γνώμες

Γράφει η Κυριακή Χριστοδούλου, Φιλόλογος

«ούτε ανήρ χωρίς γυναικός ούτε γυνή χωρίς ανδρός εν Κυρίω·»

(Α’ Κορ. 11,11)

Η Ορθόδοξη Εκκλησία εξυψώνει τη γυναίκα ως πρόσωπο αποδίδοντάς της ρόλο ζωτικής σημασίας σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη του νέου ανθρώπου και την παρουσία του μέσα στην κοινωνία. Αντίθετα από διαχρονικές αντιλήψεις και πραγματικότητες, που θέλουν τη γυναίκα περιθωριοποιημένη, η Εκκλησία καταλύει κάθε διάκριση μεταξύ των δύο φύλων θεωρώντας άνδρες και γυναίκες ως ισότιμα μέλη ενός Σώματος, προικισμένα με τα ίδια πνευματικά χαρίσματα και με κοινό στόχο την Κοινωνία με το Θεό.

Η εξύψωση της γυναίκας βρίσκει την υψηλότερη έκφρασή της στο πρόσωπο της Παρθένου Μαρίας και ιδίως στη συμβολή της στην ενσάρκωση του Υιού και Λόγου του Θεού. Η Θεοτόκος Μαρία αποτελεί την ιδανική, πανώρια και θαυμαστή γυναίκα, σταθερό πρότυπο κάθε Χριστιανού. Σε ολόκληρη όμως την ιστορία της Εκκλησίας μας συναντάμε Γυναίκες – Πρότυπα, γυναίκες Αγίες που με την αρετή τους υπηρέτησαν το Θεό και τον άνθρωπο.

Η Χαναναία και η Αιμορροούσα διδάσκουν με την πίστη και την επιμονή τους. Η δακρυρροούσα Πόρνη γίνεται ύψιστο παράδειγμα μετάνοιας. Η Σαμαρείτιδα – Αγία Φωτεινή, η Πρίσκιλλα, η Λυδία, η Αγία Θέκλα και αναρίθμητες άλλες γυναίκες γίνονται συνεργάτες στο έργο του κηρύγματος. Η Εμμέλεια, η Νόνα, η Ανθούσα αναδεικνύονται αληθινές μητέρες. Η Ολυμπιάς, η Φοίβη, η Πενταδία, η Αμπρούκλα, η Σιβινιανή χειροτονούνται διακόνισσες και αφοσιώνονται στο πολύπλευρο έργο τους με ευλάβεια. Ο ρόλος των διακονισσών ήταν πολύ καθοριστικός στο χώρο της Εκκλησίας και ο σεβασμός προς το πρόσωπό τους καθολικός. Πρέπει βέβαια να διευκρινιστεί ότι δεν αναλάμβαναν οποιαδήποτε υπηρεσία που να σχετίζεται με το Θυσιαστήριο.

Στο ίδιο έργο διακονίας αφοσιώνονται και πάρα πολλές γυναίκες στις μέρες μας, στα πλαίσια πληθώρας δραστηριοτήτων της Ενορίας τους, είτε αυτές σχετίζονται με φιλανθρωπική δράση, είτε με την κατήχηση και γενικότερα τη χριστιανική αγωγή, είτε με άλλες πνευματικές ευκαιρίες (κατασκηνώσεις, συνέδρια κτλ.). Η συμμετοχή της γυναίκας στο διακονικό αυτό έργο συνδέεται άρρηκτα με την ιδιαίτερη γυναικεία φύση και πνευματικότητα. Η γυναίκα με αυτό τον τρόπο αξιοποιεί προσωπικά και έμφυτα χαρίσματά της, προσφέροντας δυναμικά το μερίδιό της στη λειτουργική ζωή της Εκκλησίας ως λατρευτικής κοινότητας. Δεν

μπορεί κανείς να αμφισβητήσει ότι η ζωή μιας Ενορίας στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στην αγάπη, τη θυσία και την προσφορά όλων αυτών των γυναικών.

Προηγουμένως μνημονεύθηκαν άξιες γυναίκες – μητέρες, με πρώτο τιμώμενο πρόσωπο την Παναγία – Μητέρα του Θεού. Ο ρόλος της γυναίκας, συνεπώς η θέση της μέσα στην Εκκλησία, ως μητέρα καταξιώνει στο έπακρο τη γυναικεία ύπαρξη. Το μεγαλείο της μητρότητας, το οποίο περικλείει εκτός από την τεκνογονία και την ανατροφή των παιδιών, καθιστά τη γυναίκα ως πρώτη συλλειτουργό στη δημιουργία του ανθρώπου, δηλαδή ως πηγή ζωής. Είναι ο πυρήνας του κυττάρου που λέγεται οικογένεια – κοινωνία.

Στα πλαίσια του γυναικείου έργου δεν πρέπει να παραλειφθεί η σπουδαιότητα του γυναικείου μοναχισμού, ο οποίος συνέβαλε στην ανύψωση της θέσης των γυναικών στην Εκκλησία. Δηλώνεται έτσι όχι μόνο ο κοινωνικός ρόλος και η προσφορά τους στην κοσμική ζωή, αλλά και η πνευματική τους δύναμη στο μοναχικό βίο.

Η ιδιαιτερότητα της γυναίκας και των λειτουργημάτων που επιτελεί μέσα στην Εκκλησία την καθιστά αναμφισβήτητα ισότιμο μέλος προς τον άνδρα. Στην Ορθοδοξία ο σεβασμός στην ιδιαιτερότητα αποτελεί θεμελιώδη αρχή. Γι’ αυτό και δε χρησιμοποιεί την έννοια της ισότητας, αλλά υποστηρίζει την έννοια της ισοτιμίας ανάμεσα στα δύο φύλα, ανάμεσα στα πρόσωπα. Το γεγονός ότι εξαιρούνται οι γυναίκες από το μυστήριο της ιεροσύνης, σε καμιά περίπτωση σημαίνει υποτίμηση της Γυναίκας, όπως θέλουν κάποιοι να θεωρούν.

Η Ιεροσύνη δεν είναι ένα εκκλησιαστικό επάγγελμα, ούτε έχει τυπικό ή εθιμικό χαρακτήρα. Πρόκειται για Μυστήριο θεσμοθετημένο από τον ίδιο τον Ιησού Χριστό, δοσμένο από Εκείνον μόνο στους Αποστόλους και στους συνεχιστές του έργου τους Άνδρες-Κληρικούς. Το γιατί δόθηκε αυτή η δυνατότητα μόνο στο ανδρικό φύλο, ερμηνεύεται ανθρωπίνως ως οφειλόμενο σε λόγους καθαρά πρακτικούς και βιολογικούς. Ο Άνθρωπος, άλλωστε, καλείται με πίστη – εμπιστοσύνη σ’ Εκείνον να δέχεται και να ζει τις θείες αλήθειες και ενέργειες. Το γεγονός αυτό όμως δεν αφαιρεί από την αξία της γυναίκας ως προσώπου. Η δυνατότητα άλλωστε της αγιότητας υπάρχει ελεύθερα και ισότιμα και στα δύο φύλα. Ας μην ξεχνάμε και το εξής: Το σώμα έχει πολλά μέλη και το κάθε μέλος έχει τη δική του αποστολή, η οποία με την αξία και τη μοναδικότητά της συμβάλλει στη γενική αρμονία.

Το κείμενο δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα της Εκκλησίας της Κύπρου